

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
університету
протокол _____ від _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. ректора ЛНАУ
М. В. Брагінець

_____

« _____ » _____ 20__ р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії»
зі спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

Розглянуто і схвалено на засіданні
вченої ради економічного факультету
Протокол № 8 від 26.03.2018 року

Голова

_____ Л. В. Васюренко

Харків, 2018

Програму підготували:

Кочетков О. В. – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, статистики та економічного аналізу;

Кукса І. М. – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів і економічної кібернетики;

Фірсов Є. О. – доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту, статистики та економічного аналізу;

Орлова-Курилова О. В. – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, статистики та економічного аналізу;

Сафронська І. М. – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, статистики та економічного аналізу.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

На програму підготовки аспірантів приймаються громадяни України які мають вищу освіту за напрямом підготовки 073 «Менеджмент» освітньо-кваліфікаційного рівня або освітнього ступеня «спеціаліст» або «магістр».

Зарахування студентів на програму підготовки аспірантів відбувається на конкурсній основі, за результатами вступних випробувань та відповідних пільг.

Вступні випробування проводяться у формі письмової роботи фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін за обсягами програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня або освітнього ступеня «спеціаліст» або «магістр».

Перелік напрямків за якими здійснюється фахово-професійна підготовка:

- Методи наукових досліджень в менеджменті та організація підготовки дисертаційної роботи
- Дослідження операцій в економіці та менеджменті
- Міжнародний менеджмент
- Менеджмент організацій
- Екологічний менеджмент
- Управління проектами

Програма підготовки аспірантів базується на передовому досвіді та програмах наукових досліджень кафедр і дозволяє поряд з отриманням теоретичної та практичної підготовки провести фундаментальні наукові дослідження в різних галузях технічних та сільськогосподарських наук.

Безпосередня підготовка аспірантів після їх зарахування здійснюється на відповідних кафедрах факультету. Студент зарахований на навчання протягом всього періоду підготовки навчається згідно затвердженого навчального плану для третього освітньо-наукового рівня спеціальності 073 «Менеджмент».

ВСТУП

Головним завданням вступного випробування за спеціальністю 073 «Менеджмент» є виявлення у вступників спеціальних знань і практичних навичок з комплексу фахових навчальних дисциплін.

При складанні вступних випробувань за спеціальністю вступники повинні відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики магістра або спеціаліста показати високу фундаментальну та фахову професійну підготовку з комплексу фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Для оцінювання використовується оціночна шкала 100 балів.

Екзаменаційна робота виконується письмово та складається з трьох питань (українською та російською мовами) в кожному із 30-ти екзаменаційних білетів. Екзаменаційна комісія оцінює правильність відповіді, її повноту, рівень володіння вступником матеріалів з даного та суміжного питань. Кожен з членів екзаменаційної комісії виставляє власну оцінку. Підсумкова оцінка розраховується як середня арифметична з оцінок кожного з членів комісії. Округлення проводиться за загальноприйнятими математичними правилами.

Тривалість вступного випробування – дві академічні години.

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ: СИСТЕМНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

ТЕМА 1.1. Системна сутність підприємства, основи управління та структурування підприємства

Закони, принципи, функції, методи та технологія управління підприємством.

Організація як система, основні елементи та властивості системи. Сутність законів функціонування та розвитку організації як соціально-економічної системи. Склад та зміст принципів управління підприємством. Застосування економічних, організаційно-розпорядчих та соціально-психологічних методів управління підприємствами державного та корпоративного сектору.

Моделі, технології, методи обґрунтування управлінських рішень.

Моделі прийняття рішень. Методи групового прийняття управлінських рішень. Обґрунтування рішень в умовах невизначеності. Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Особливості прийняття державно-управлінських рішень.

Структурування внутрішнього середовища підприємства.

Системна побудова підприємства: виробничо-технічний, організаційний, економічний аспекти структурування. Горизонтальний та вертикальний поділ праці на підприємстві, кооперація та інтеграція діяльності підприємств. Виробнича, логістична, соціальна, інформаційна інфраструктура як елементи системи управління підприємством.

Призначення, переваги та недоліки різних типів організаційних структур підприємств державного та корпоративного сектору. Фактори формування та методи вибору типу організаційної структури управління. Тенденції і

перспективні напрямки розвитку організаційних структур управління підприємств державного та корпоративного сектору.

Зовнішнє середовище господарювання підприємства.

Макросередовище (загальне середовище) господарювання та його чинники (природні, демографічні, політичні, науково-технічні, економічні, міжнародні). Мезосередовище (операційне середовище) функціонування підприємства (постачальники ресурсів, споживачі продукції, посередники, конкуренти).

Особливості конкурентної поведінки в структурах досконалої та недосконалої конкуренції. Конкуренція та конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку. Конкурентний статус підприємства. Методи визначення, фактори та показники, що визначають конкурентоспроможність підприємства. Модель конкурентоспроможного підприємства.

ТЕМА 1.2. Підприємство як виробнича система

Ресурсний потенціал підприємства.

Сутність ресурсів і активів підприємства. Характеристика матеріальних і нематеріальних активів підприємства. Роль нематеріальних активів, їх оцінка та амортизація. Оборотні та необоротні активи в системі функціонування підприємства. Узагальнення активів і капіталу в балансі підприємства.

Основні засоби. Класифікація та оцінка основних засобів. Методи амортизації основних засобів та їх обґрунтування.

Оборотні засоби. Стадії обігу та склад оборотних засобів. Визначення обсягу оборотних засобів і оптимізація їх структури.

Персонал як основний ресурс підприємства.

Форми участі персоналу в капіталі та прибутку підприємства. Продуктивність праці та методичні підходи до її визначення.

Форми і системи оплати праці працівників.

Різновиди систем оплати праці. Права засновників щодо вибору форми і системи оплати праці. Сучасні тенденції у застосуванні форм заробітної плати на підприємствах державного та корпоративного сектору. Зарубіжний і вітчизняний досвід участі працівників у прибутках (доходах) і власності приватизованих підприємств. Державне регулювання оплати праці. Договірне регулювання оплати праці. Формування системи надбавок, доплат та преміювання персоналу на підприємствах державного та корпоративного сектору.

Управління виробничим процесом.

Виробничий процес як основний вид операційної діяльності, його складові та принципи раціональної організації. Типи виробництва (одиничне, серійне, масове) та їх техніко-економічне обґрунтування. Закони організації виробництва та сучасні принципи й методи управління операціями. Функції системи управління операційною діяльністю. Структура, зовнішнє оточення та життєвий

цикл операційної системи. Вимоги, яким мають відповідати операційні системи на сучасному етапі розвитку. Принципи, види та методи планування виробництва (операцій). Взаємозв'язок між стратегічним, тактичним та оперативним плануванням операцій. Бізнес-план, його основні розділи. Поняття «виробничого потенціалу організації», його основні складові та загальні характеристики.

Сутність і змістовна характеристика інвестиційно-відтворювального процесу на підприємстві. Показники та методи оцінки ефективності виробничих інвестицій. Економічне обґрунтування інвестиційних проектів різних суб'єктів господарювання.

Кінцевий продукт, його якість та оновлення.

Загальна характеристика продукції (послуг) та її класифікаційні ознаки (призначення, фізичні властивості тощо). Показники обсягу продукції, сфера їх застосування. Життєвий цикл продукції, процес її створення та освоєння.

Управління якістю як складова операційного менеджменту). TQM як сучасна концепція управління якістю. Стандартизація і сертифікація продукції. Міжнародні системи сертифікації та національні системи якості. Державний нагляд за якістю. Конкурентоспроможність продукту (товару)). Визначення критеріїв конкурентоспроможності продукту (товару). Методи оцінки конкурентоспроможності продукту (товару)).

Інноваційна діяльність підприємства, класифікація інноваційних процесів, новин та нововведень, їх взаємозв'язок і взаємодія. Сутність, цілі, завдання та система функцій інноваційного менеджменту. Оцінка ефективності інновацій та інвестицій.

Витрати підприємства. Склад та класифікація витрат. Методи формування і калькулювання витрат на виробництво продукції. Особливості формування витрат методами "директ-костінг", "стандарт-костінг" і сфери їх застосування. Проблеми розподілу непрямих витрат при калькулюванні.

ТЕМА 1.3. Підприємство як соціальна система

Внутрішні соціальні комунікації.

Підприємство як соціальна система в сучасних теоріях організації. Поняття і процес комунікації. Зміст основних етапів процесу комунікації. Міжособові та організаційні комунікації. Усна, письмова та невербальна комунікації. Їх переваги та недоліки. Управління організаційними комунікаціями. Індивідуальні перешкоди на шляху ефективної комунікації. Організаційні комунікативні бар'єри. Шляхи подолання перешкод до ефективної комунікації.

Керівництво та лідерство в організаціях. Організаційна культура.

Лідерство як механізм сполучення різних джерел влади. Теорія особистих якостей лідера. Концепції ситуаційного лідерства. Основні підходи дослідження лідерства. Управлінський аспект лідерства.

Концепції та моделі організаційної культури. Лідерство в контексті організаційної культури. Організаційний клімат та організаційна поведінка як похідні організаційної культури певного типу. Управління організаційною культурою.

Менеджмент людських ресурсів.

Людські ресурси та людський капітал: сутність та взаємозв'язок. Процес залучення людських ресурсів – планування, відбір, просування по службі, звільнення працівників. Формування кадрового складу та штатного розкладу. Розвиток персоналу підприємства (форми та методи навчання, підвищення кваліфікації, диверсифікація робочої сили). Організація атестації кадрів. Кадрова політика: сутність та методи обґрунтування.

Мотивація як чинник забезпечення успіху діяльності організації.

Поняття "потреби", "спонукання", "стимули", "мотивація". Внутрішнє і зовнішнє винагородження. Зміст основних етапів процесу мотивації. Сутність змістовного підходу до вивчення мотивації. Основні положення ключових змістовних теорій мотивації. Сутнісна характеристика основних процесуальних теорій мотивації. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління на підприємствах державного та корпоративного сектору.

Контроль як основна функція управління.

Поняття "контроль" та його місце в системі управління. Етапи здійснення контролю. Порівняльна характеристика видів управлінського контролю. Класифікація інструментів управлінського контролю. Фінансовий та операційний контроль: основні складові та ефективність. Контроль поведінки працівників. Основні характеристики ефективної системи контролю.

Маркетингова діяльність підприємства як засіб зовнішньої комунікації підприємства.

Маркетингова діяльність підприємства як сфера організації зовнішніх комунікацій. Сутність та засоби стимулювання продажу товарів. Поняття реклами, критерії вибору рекламних заходів. Класифікація реклами. Поняття та особливості роботи з громадськістю. Основні напрямки діяльності з PR.

Класифікація маркетингової інформації та її джерела. Структура та процес маркетингових досліджень. Моделі поведінки споживачів та методи їх оцінки. Маркетингові стратегії забезпечення лояльності споживачів. Економічний зміст і різновиди життєвих циклів товару на ринку.

Суть маркетингової цінової політики, її види. Маркетингові ціноутворюючі фактори. Еластичність попиту і фактори, що його визначають. Методи прямого та непрямого ціноутворення. Кон'юнктура ринку та цінова політика.

Сутність, завдання, функції, принципи організації маркетингового менеджменту на підприємстві. Сутність та принципи маркетингового планування. Сучасні тенденції розвитку маркетингового менеджменту.

ТЕМА 1.4. Результативність діяльності підприємства, безпечний та кризовий стани підприємства

Фінансові результати діяльності.

Показники фінансових результатів і фінансового стану підприємства. Джерела формування прибутку підприємства. Особливості використання прибутку на підприємствах різних організаційно-правових форм. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди та методи обчислення. Оцінка і діагностика фінансового стану. Ліквідність активів і заходи щодо її утримання на бажаному рівні. Показники активності підприємства. Фінансова рівновага підприємства та умови її збереження.

Економічна безпека підприємства.

Економічна безпека та небезпека підприємства: співвідношення понять. Функціональні складові економічної безпеки: фінансова, техніко-технологічна, інформаційна та інші. Методичні підходи до оцінки стану економічної безпеки: кількісна та якісна оцінка, достовірність результатів.

Криза та заходи антикризового управління підприємством.

Можливості попереднього діагнозу та методи ідентифікації кризових явищ. Основні підходи до подолання кризових явищ на підприємстві. Типи антикризової реакції та антикризового управління (реактивне, активне, планове). Характеристика основних етапів антикризового управління.

Проблеми здійснення та підвищення ефективності реструктуризації підприємств. Процес санації (фінансового оздоровлення) потенційно конкурентоспроможних підприємств (організацій). Правові основи та сучасні проблеми банкрутства підприємств (організацій). Організаційно-економічний механізм ліквідації збанкрутілих підприємств (організацій). Поняття "банкрутство", "фіктивне банкрутство", "недобросовісне банкрутство", "санація", "ліквідація" як способи подолання кризи.

ТЕМА 1.5. Економічна стійкість функціонування підприємства

Поняття "стійкість підприємства", класифікація видів стійкості. Економічна та фінансова стійкість. Чинники, що обумовлюють рівень стійкості підприємства. Проблема стійкості підприємства з погляду концепції сталого розвитку. Принципи і методи управління стратегічною стійкістю підприємства.

РОЗДІЛ 2. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 2.1. Концепція стратегічного управління підприємством

Суть стратегічного управління. Передумови формування стратегічного управління. Концепції стратегічного управління з позицій різних шкіл стратегії.

Процес розробки і реалізації стратегії підприємства. Досвід та проблеми використання системи стратегічного управління підприємствами України.

Генеричні бізнес-стратегії за М. Портером. Стратегічні напрями розвитку організації: зростання, стабілізація, скорочення. Економічна ефективність різних видів диверсифікації, спеціалізації, вертикальної та горизонтальної інтеграції. Нові напрями інтеграційних процесів. Методологічні недоліки матричних моделей прийняття стратегічних рішень (матриця Бостонської консалтингової групи, дев'ятичарункова матриця "МакКінсі "Дженерал Електрик", матриця "життєвого циклу виробу" фірми Артур де Літл).

Альтернативність у стратегічному виборі. Структура стратегічного вибору. Критерії вибору оптимальної стратегії. Підтримка загальної стратегії за допомогою функціональних стратегій. Стратегічний портфель.

Класифікація стратегій. Ситуаційний аналіз у стратегічному плануванні. Розробка стратегічного плану. Тактичне та оперативне планування. Контроль та оцінка стратегії.

ТЕМА 2.2. Методологія та інструментарій стратегічного аналізу підприємства

Моделі та методи стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища організації (PEST-аналіз. SWOT-аналіз). Модель М. Портера аналізу п'яти сил конкуренції в галузі. Методологічні підходи до аналізу внутрішнього середовища: функціональний аналіз, бенчмаркінг. Визначення стратегічних позицій підприємства. Стратегічні зони господарювання: поняття та характеристика.

ТЕМА 2.3. Розвиток підприємства та управління стратегічними змінами

Управління змінами і формування стратегічної поведінки. Етапи процесу управління змінами. Сутність та рівні стратегічних змін: стратегія, що продовжується, обмежені зміни, радикальні зміни, зміна напрямку руху. Управління опором, управління конфліктами інтересів в організаціях.

Перетворення організації: рефреймінг, реструктуризація, оживлення, оновлення. Підходи до управління стратегічними змінами за І. Ансофом: примусовий, адаптивний, кризовий, керований (метод акордеону). Організаційне навчання.

СПИСОК

рекомендованої літератури

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф. - СПб. : Питер. 1999. – 416 с.
2. Ассель Г. Маркетинг: принципы и стратегия : учеб. пособие / Е. Ассель ; пер. с англ. - 2-е изд. - М. : ИНФРА. 1999. – 804 с.
3. Белінський П. І. Менеджмент виробництва та операцій : підручник / П. І. Белінський. - К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 624 с.
4. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент : учебный курс / И. А. Бланк. - К. : Ника-Центр ; Эльга-Н, 2001. – 447 с.
5. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посібник / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич. - К. : Академвидав. 2010. – 520 с.
6. Бодров В. Г. Формування приватного сектора економіки і державна політика в Україні : методичні рекомендації до дисципліни / В. Г. Бодров, В. Ф. Мартиненко. - К. : НАДУ, 2004. – 52 с.
7. Бодров В. Г. Державне регулювання інноваційної модернізації промислового комплексу України : наукове видання / В. Г. Бодров, М. В. Гаман, В. О. Гусев. К. : НАДУ, 2010. – 73 с.
8. Боумэн К. Основы стратегического менеджмента / Клифф Боумэн ; пер. с англ. под. ред. Л. Г. Зайцева, М. И. Соколовой. - М. : Банки и биржи ; ЮНИТИ. 1997. – 175 с.
9. Будзан Б. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи / Б. Будзан. - К. : Основи, 2001. – 349 с.
10. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством : навч. посібник / В. О. Василенко. - К. : ПУЛ. 2003. – 504 с.
11. Василенко В. О. Виробничий (операційний) менеджмент : навч. посібник / В. О. Василенко, Т. І. Ткаченко. - 2-ге вид. випр. і доп. - К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 532 с.
12. Воронкова В. Г. Менеджмент у державних організаціях : навч. посібник / В. Г. Воронкова. - К. : ВД "Професіонал", 2004. – 256 с.
13. Гевко І. Б. Операційний менеджмент : навч. посібник / І. Б. Гевко. К. : Кондор, 2007. – 228 с.
14. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навч. посібник / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. - 2-ге вид. - К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
15. Гріфін Р. Основы менеджменту : підручник / Р. Гріфін, В. Яцура. - Львів : БаК, 2001. – 624 с.
16. Дафт Р. Л. Менеджмент : учебник / Р. Л. Дафт. - СПб : Питер. 2002. – 832 с.
17. Диксон П. Р. Управление маркетингом / Питер Р. Диксон ; пер. с англ. М. : ЗАО "БИНОМ", 1998. – 560 с.

18. Друкер П. Ф. Задачи менеджмента в XXI веке : учеб. пособие / П. Ф. Друкер : пер. с англ. М. : Вильямс, 2000. – 272 с.
19. Друкер П. Ф. Практика менеджмента / П. Ф. Друкер : пер. с англ. М. : Вильямс. 2000. – 398 с.
20. Економіка підприємства : навч. посібник / за ред. А. В. Шегди. - К. : Знання, 2005. – 431 с.
21. Економіка підприємства : підручник / М. Г. Грещак, А. П. Наливайко, В. М. Колот та ін. ; за заг. ред. С. Ф. Покропивного. - вид. 2-е. перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2004. – 582 с.
22. Економіка України: інноваційна стратегія українських реформ : монографія / відп. ред. В. Ф. Беседін, А. С. Музиченко. - К. : НДЕІ, 2010. – 523 с.
23. Євтушевський В. А. Стратегія корпоративного управління : монографія / В. А. Євтушевський, К. В. Ковальська, П. В. Бутенко. - К. : Знання. 2007. – 287 с.
24. Єщенко П. С. Економіка для всіх / П. С. Єщенко. - К. : Вища школа. 2009. – 478 с.
25. Загородній А. Менеджмент реальних інвестицій : навч. посібник / А. Загородній, Ю. Стадницький. - К. : Знання, 2000. – 587 с.
26. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник / О. С. Іванілов, К. : Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
27. Корпоративне управління : підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак, М. Г. Луцький, Ю. Г. Симоненко. - К. : Каравела ; Піча Ю.В., 2008. – 384 с.
28. Котлер Ф. Маркетинг. Менеджмент / Ф. Котлер ; пер. с англ. под ред. Л. А. Волковой, Ю. Н. Каптуревского. - СПб. : Питер, 2002. – 752 с.
29. Крайник О. П. Економіка підприємства / О. П. Крайник, Є. С. Барвінська; МОН України, Нац. ун-т "Львів, політехніка", ЛРІДУ НАДУ. - 2-е вид. оновл. і доп. – Львів : Інтелект-Захід, 2005. – 295 с.
30. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Н. В. Краснокутська. - К. : КНЕУ. 2003. – 504 с.
31. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : підручник / О. Є. Кузьмін. О. Г. Мельник. - К. : Академвидав, 2007. – 462 с.
32. Лесечко М. Д. Стратегічне планування : навч. посібник / М. Д. Лесечко. Р. М. Рудніцька. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2004. – 76 с.
33. Манойленко О. В. Механізми антикризового управління в корпоративному секторі економіки : монографія / О. В. Манойленко. - К. : НАДУ, 2006. – 351 с.
34. Мізюк Б. М. Стратегічне управління : підручник / Б. М. Мізюк. - 2-ге вид., перероб. і доповн. - Львів : Магнолія плюс, 2006. – 392 с.
35. Мартиненко М. М. Основи менеджменту : підручник / М. М. Мартиненко. К.: Каравела, 2005. – 496 с.
36. Мескон М. Основи менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі. - М. : Дело, 2002. – 704 с.
37. Минцберг Г. Школи стратегий / Г. Минцберг, Б. Альстрэнд, Дж. Лэмпел: пер. с англ. ; под ред. Ю. Н. Каптуревского. - СПб : Питер, 2001. – 336 с.

38. Минцберг Г. Стратегический процесс / Г. Минцберг, Дж. Б. Куинн, С. Гошал. - СПб. : Питер, 2001. – 687 с.
39. Немцов В. Д. Стратегічний менеджмент : навч. посібник / В. Д. Немцов, Л. Є. Довгань. - К. : Екс Об, 2002. – 560 с.
40. Осовська Г. В. Менеджмент організацій : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор, 2009. – 680 с.
41. Піндайк Р. Мікроекономіка / Р. Піндайк, Д. Рубінфелд : пер. з англ. К. : Основи, 1996. – 504 с.
42. Петруня Ю. Є. Маркетинг : навч. посібник / Ю. Є. Петруня. - К. : Знання. 2007. – 325 с.
43. Портер М. Е. Стратегія конкуренції: Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / Майкл Е. Портер ; пер. с англ. А. Олійник, Р. Скільський. - К. : Основи, 1998. – 390 с.
44. Примак Т. О. Економіка підприємства : навч. посібник / Т. О. Примак. 5-те вид., стереотип. - К. : Вікар, 2008. – 219 с.
45. Робінс С. П. Основи менеджменту / С. П. Робінс, Д. А. Де Ченцо ; пер. з англ. А. Олійник, М. Корчинська, Р. Ткачук. - К. : Основи, 2002. – 672 с.
46. Рудинская Е. В. Корпоративный менеджмент : учеб. Пособие / Е. В. Рудинская, С. А. Яромиш. - К. : КНТ ; Эльга-Н, 2008. – 416 с.
47. Сакс Д. Економіка перехідного періоду (Уроки для України) / Д. Сакс, О. Пивоварський ; пер. з англ. - К. : Основи, 1996. – 345 с.
48. Самуельсон П. Економіка / Поль Самуельсон ; за ред. О. Лищишина. - Львів : Світ, 1993. – 493 с.
49. Самуельсон П. Мікроекономіка / П. Самуельсон, В. Нордгауз : пер. з англ. К. : Основи. 1998. – 676 с.
50. Сумець О. М. Основи операційного менеджменту : підручник / О. М. Сумець. - К. : ВД "Професіонал", 2004. – 416 с.
51. Томпсон А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии : учеб. для вузов / А. Томпсон, А. Стрикленд ; пер. с англ. ; под. ред. Л. Г. Зайцева, М. И. Соколовой. - М. : Банки и биржи ; ЮНИТИ, 1998. - 576 с.
52. Ринки реального сектора економіки України: структурно-інституціональний аналіз / В. О. Точилін, Т. О. Осташко, О. В. Пустовойт ; за ред. В. О. Точиліна : НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. - К. : Експрес. 2009. – 640 с.
53. Фатхутдинов Р. А. Стратегический маркетинг: учебник/Р.А. Фатхутдинов. – 2-е изд. - СПб. : Питер. 2003. – 347 с.
54. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент: учебник/ Р.А. Фатхутдинов. - 4-е изд. - СПб. : Питер. 2003. – 400 с.
55. Черваньов Д. М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств / Д. М. Черваньов. - К. : Знання, 2003. – 622 с.